

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

24 april 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het subsidiedossier van het Vlaams Huis in Kosovo

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de 'culturele' middelen van de Nationale Loterij

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 24 april 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Mieke Van Hecke

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Patrick Hostekint tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het subsidiedossier van het Vlaams Huis in Kosovo

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Hostekint tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het subsidiedossier van het Vlaams Huis in Kosovo.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, Vlaanderen ging de voorbije jaren heel nauwe banden aan met Kosovo. De wil om een duurzame vrede te bereiken in de regio, is daaraan zeker niet vreemd. Ook op het Vlaams beleidsniveau werd de voorbije jaren vaak de bezorgdheid over Kosovo uitgedrukt. Het Vlaams Parlement vroeg 2 jaar geleden in een unaniem goedgekeurde resolutie om extra aandacht en middelen te besteden aan de bijzondere behoeften van Kosovo in het teken van het Vlaams beleid ten aanzien van Centraal Europa. Dat beleid was vooral gericht op de kandidaat-leden voor de Europese Unie. In uitvoering van de resolutie engageerde de Vlaamse regering zich in haar jongste beleidsbrieven Buitenlands Beleid om 'vanuit de wil om de lopende pacificatieprocessen te ondersteunen, te zullen onderzoeken op welke wijze kan worden bijgedragen tot de maatschappelijke wederopbouw van de ontredderde regio's in de Balkan, in het bijzonder in Kosovo'.

Mijnheer de minister, u kent de problemen van Kosovo heel goed. U was een tijdje geleden minister van Buitenlandse Aangelegenheden en u hebt vorig jaar een driedaags officieel bezoek gebracht aan de regio. Ik had de eer om u, samen met de heer Ramon, op die reis te mogen vergezellen. Ter plaatse konden we ons vergewissen van de manier waarop het proces van heropbouw zich langzaam op gang trok en van de eerste belangrijke stappen die na de parlementsverkiezingen werden gezet in de richting van vrede, stabiliteit en de implementatie van een autonoom zelfbestuur voor de regio.

In uw verslag aan de Vlaamse regering van 21 juni 2002 lezen we dat u tegelijkertijd hebt vastgesteld dat een aantal Vlaamse NGO's er uitstekend werk leverden. U verwees in de eerste plaats naar de Balkanactie van de gemeenten die met hun wederopbouwprogramma veel sociaal achtergestelden van een dak boven het hoofd konden voorzien, en volgens uw oordeel leverden ook het Vlaams Huis in Peja en Pax Christi, elk op hun eigen manier, uitstekend werk.

Het verwonderde me dat uw opvolger, minister Gabriels, vorig jaar uw aanbevelingen niet heeft gevolgd om de subsidies voor deze initiatieven voort te zetten of toe te kennen. Enkel het project Balkanactie Vlaanderen kreeg na advies van de administratie Buitenlands Beleid steun ten bedrage van 848.000 euro. Dat antwoordde de minister op een vraag om uitleg die ik hem in de bevoegde commissie heb gesteld op 15 oktober 2002.

In de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd al menigmaal van gedachten gewisseld over Kosovo, onder meer met de huidige president Rugova en met de heer De Vrieze, de OVSE-functionaris in Pristina. Naast de noodzaak aan internationale hulp op het vlak van structurele bijstand, was de commissie eensgezind over de nood aan Vlaamse inspanningen gericht op de her- en opwaardering van de civiele maatschappij

Hostekint

in Kosovo. Ook de samenlevingsopbouw gebaseerd op multiculturaliteit was een telkens terugkerende vraag.

Mijnheer de minister, het Vlaams Huis in Peja, een privé-initiatief dat groeide uit een aantal Kempense gemeenten, beantwoordt helemaal aan die opdracht. Het project is kleinschalig en eerder actief op het vlak van de zachte waarden. Zo wil het Vlaams Huis, dat nu bijna 2 jaar draait, in de eerste plaats een ankerpunt zijn dat de samenwerking tussen de 2 gemeenschappen symboliseert, een contactplaats voor Vlamingen in Kosovo en een coördinatiecentrum voor de humanitaire hulpverlening. Het Vlaams Huis probeert daarnaast ook inspanningen te leveren op cultureel vlak – uw bevoegdheid – en bij het aantrekken van fondsen voor het behoud van het cultuurhistorisch patrimonium. Ook projectwerking met de jeugd behoort tot de doelstellingen van het Vlaams Huis, want de jeugdwerkloosheid is torenhoog in Kosovo.

Mijnheer de minister, bent u bereid om het project Vlaams Huis in Peja van de VZW Vriendenkring van de Balkan en Kosovo, te subsidiëren via de begroting Cultuur en Jeugd? Lopen er reeds projecten in Kosovo die worden gefinancierd met internationale middelen van de begroting Cultuur en Jeugd in het teken van het horizontaal beleid voor ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse regering? Zo ja, over welke projecten gaat het? Komt het project Vlaams Huis in Peja in aanmerking voor een subsidieregeling als een internationaal cultureel project waarover onlangs een aankondiging werd gedaan in de media en waarvoor tot het einde van de maand aanvragen kunnen worden ingediend? Bent u, die de noden van en de situatie in Kosovo heel goed kent, bereid om mogelijke bijkomende inspanningen voor Kosovo op de begroting Internationale Middelen aan te kaarten bij de Vlaamse regering?

De voorzitter : Mijnheer de minister, toen ik de vraag van de heer Hostekint op de agenda zag staan, kreeg ik een nogal wrang gevoel. Ik maak deel uit van een van de gemeenten die de actie ondersteunden. Toen de situatie in de Balkan uitgebreid aan bod kwam in de media, hebben een aantal gemeenten immers heel enthousiast gereageerd op het project. Na het wegvallen van de media-aandacht hebben heel wat gemeenten echter afgehaakt. Ze waren niet langer geïnteresseerd en evenmin bereid om nog financieel bij te dragen. Dat had veel gevolgen voor een aantal reeds opgestarte projecten. Een aantal kleine gemeenten uit

Kosovo hadden allianties aangegaan met Vlaamse gemeenten. Geïnteresseerde burgers zijn een paar keer naar Kosovo gereden met materiaal. Door dit alles werden verwachtingen gecreëerd waaraan niet werd beantwoord. Ik voel me nu mee schuldig omdat ik deel uitmaak van een van die gemeenten.

Mijnheer de minister, u weet dat ook mijn fractie interesse toont voor Kosovo. De heer Sarens heeft een heel persoonlijke band met de regio via een NGO van zijn dochter. Ik kijk met grote verwachting uit naar uw antwoord.

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Hostekint, dames en heren, het klopt dat ik als lid van de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden en als minister van Buitenlands Beleid heel veel aandacht heb besteed aan conflictsituaties in onze onmiddellijke omgeving.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

Mijnheer Hostekint, u was aanwezig op de bijeenkomsten met mensen uit Noord-Ierland en uit Kosovo of Kosova – het verschil zit hem in de gebruikte taal. Ik kreeg tweemaal de kans om met president Rugova te praten. Hij was van groot belang voor de overgangperiode waarin aan pacificatie werd gewerkt, ook al waren niet al zijn pogingen geslaagd. U kent de religieuze en etnische tegenstellingen die er een rol speelden.

In het Vlaams buitenlands beleid dienden keuzes te worden gemaakt. Het was goed voor Vlaanderen om te kiezen voor regio's in nood, met conflicten en met mogelijkheden om bemiddelend en opbouwend op te treden. Tussen 25 en 28 mei van vorig jaar heb ik, samen met u en de heer Ramon, beiden lid van de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden, inderdaad een officieel bezoek gebracht aan Kosova. Ter plaatse hebben we vastgesteld hoe zwaar de regio werd geteisterd en hoe groot de hoop was op hulp van het kleine land Vlaanderen bij de economische, sociale en culturele wederopbouw van Kosova. We stelden er ook vast dat NGO's grote inspanningen leverden. We hebben er veel geleerd over de werkmethodes van de Balkanactie, van Pax Christi in Stime en van het Vlaams Huis in Peja. Voor de laatste 2 projecten was het moeilijker om concreet meetbare resultaten te zien.

Van Grembergen

In juli 2002 werden wijzigingen aangebracht aan de samenstelling van de Vlaamse regering. De verantwoordelijkheid voor het buitenlands beleid is sindsdien in handen van minister Gabriëls. Dat gebeurde een beetje tot mijn spijt, maar niet tot mijn politieke spijt, want feiten zijn feiten en afspraken zijn afspraken. Elk parlamentslid en elke minister heeft persoonlijke voorkeuren en gevoeligheden. Ik heb me echt aangesproken gevoeld door het buitenlands beleid. Daarmee wil ik niets zeggen over de verantwoordelijkheid van minister Gabriëls. Ik heb dan een subsidie van 800.000 euro beschikbaar gesteld.

Mijn administratie heeft tot op heden geen cultureel dossier ontvangen van het Huis in Peja. Ik neem nooit zomaar een beslissing. Ik doe dat altijd op basis van een dossier. Tijdens ons bezoek hebben we het lokaal sociaal-cultureel werk, zoals dat in Vlaanderen ook bestaat, kunnen aanschouwen. Vlamingen hebben het bij wijze van spreken in hun genen dat ze, naast een technische opbouw, meteen ook een sociaal-culturele opbouw organiseren. Desondanks hebben we toen vooral over de sociaal-economische situatie gesproken.

Als minister van Buitenlandse Aangelegenheden had ik meer middelen ter beschikking voor zulke zaken, dan ik heb als minister van Cultuur voor internationale projecten. Ik zit in nauwe schoentjes. Zelfs voor het project te Avignon van volgende zomer, waar Vlaanderen de eerste viool speelt, moet ik scharrelen om de nodige middelen bijeen te krijgen. Ook in de vernieuwde Vlaamse zaal van de Hermitage te Sint-Petersburg hebben we verantwoordelijkheden, maar ook daarvoor zal het moeilijk zijn om aan de nodige middelen te geraken.

In het kader van het horizontaal beleid voor ontwikkelingssamenwerking zijn er geen projecten die door Cultuur of Jeugd in Kosova worden gesubsidieerd. De Vlaamse overheid verleent prioriteit aan een aantal landen waarmee we samenwerkingsverbanden hebben in het kader van de samenwerkingsontwikkeling of de ontwikkelingssamenwerking. Dit zijn Zuid-Afrika, Mozambique en Marokko.

Hoe graag ik ook zou willen, ik kan nu geen beloften doen. Ik doe nooit beloften voor de vorm. Binnen de begroting Cultuur zijn geen subsidies mogelijk voor structurele werkingen. Ik kan wel projecten steunen, maar geen structurele werking. Internationale projecten moeten de toetsing weerstaan

van experts en commissies die het project op zijn intrinsieke culturele waarde beoordelen. Ik ben bereid om na te denken over mogelijkheden binnen die beperkte ruimte, maar dan wel op basis van de voorwaarden.

Dames en heren, u kent mijn belangstelling voor de wederopbouw van en het vredesproces in Kosova. Als minister van Buitenlands Beleid heb ik initiatieven genomen om Vlaanderen een bijdrage te doen leveren. Ik blijf de zaak opvolgen en hoop dat bij de begrotingscontrole en bij het opstellen van de nieuwe begroting 2004 de hele Vlaamse regering opnieuw zal pleiten om een paar kleine projecten te steunen die essentieel zijn voor verandering.

Ik treed de analyse van mevrouw Van Hecke bij, maar we kunnen de ziel en de reacties van de mensen niet veranderen. Politici, plaatselijke mandatarissen en de bevolking worden vaak geconfronteerd met onrecht, en ze ergeren zich daaraan. Op zulke ogenblikken zijn we bereid om offers te brengen. Een dag later worden we echter geconfronteerd met nieuw leed en voelen we opnieuw onrecht. Dat kan leiden tot verwatering, want elke indruk wordt overschaduwed door een nieuwe. Onze reacties zijn niet zoals een zeefdruk, want daarbij wordt elke keer weer dezelfde, even sterke indruk bekomen. We krijgen elke dag een andere indruk van onrecht en dat veroorzaakt een naar gevoel. Toen ik vernam dat de Amerikaanse regimenten niets deden toen de musea van Bagdad werden geplunderd en in brand werden gestoken, gingen mijn haren rechtop staan. Ik vroeg me af wat ik daar precies tegen kon doen, maar volgende week zal ik me afvragen of ik wel iets kan doen. Er komen heel veel zaken op ons af. Toch hoop ik dat Kosova bij de begrotingsbespreking aan de orde zal komen. Kosova kan immers een gunstige invloed hebben op de pacificatie van de hele Balkan en op de aanpak van de problemen tussen Serviërs, Kroaten, Albanezen en Slovenen. De regio zal binnenkort deel uitmaken van de Europese Unie. We moeten de situatie daar met veel interesse volgen. Via beperkte middelen moeten we bewijzen dat we het niet houden bij woorden alleen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer Patrick Hostekint : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een eerlijk antwoord waarin u geen loze beloften hebt gedaan. U hebt een goede tip gegeven aan de mensen van het Vlaams Huis en van de Vriendenkring om een concreet dossier in te dienen bij u. Ik ging ervan uit dat

Hostekint

de verantwoordelijkheid in de eerste plaats lag bij de minister van Buitenlands Beleid.

We zijn in Noord-Ierland en in Kosovo geweest. Ook Palestina is een gebied dat de Vlaamse aandacht vasthoudt. In Palestina hebben we al een en ander gerealiseerd op het vlak van huisvesting en woningbouw. Het is heel goed dat Vlaanderen, als kleine regio in de wereld, een aantal prioriteiten legt en kiest voor kleinschalige projecten die een grote bijdrage kunnen leveren aan het pacificatieproces.

Wat mevrouw Van Hecke zegt, klopt : wanneer een conflict niet langer actueel is, verwatert de aandacht. Nu denkt iedereen aan Irak. Als dat conflict uit de televisiejournaals verdwijnt, zal ook de aandacht van de mensen wegglijpen. Soms is het positief dat aan bepaalde regio's geen aandacht meer wordt besteed. We kennen allemaal de uitdrukking 'geen nieuws is goed nieuws'. Dat niet langer wordt gesproken over Kosovo, kan ook betekenen dat de zaken er goed gaan.

Vlaanderen kan wel degelijk een bijdrage leveren, ook in het licht van het horizontaal ontwikkelingsbeleid. We hebben ooit aan toenmalig minister Anciaux gevraagd wat hij vanuit zijn bevoegdheid voor ontwikkelingssamenwerking kon doen voor Kosovo. Hij antwoordde dat hij niets kon doen voor de regio, omdat Zuid-Afrika, Mozambique en Marokko zijn prioriteiten vormden. Hij voegde er echter aan toe dat zijn collega-ministers wel nog iets konden doen voor Kosovo en voor andere regio's via hun middelen voor horizontaal beleid.

Ik zal de verantwoordelijken van het Vlaams Huis en van de VZW Vriendenkring van de Balkan aanraden om bij u een concreet dossier in te dienen dat betrekking heeft op uw bevoegdheden voor cultuur en jeugd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Van Hecke tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de 'culturele' middelen van de Nationale Loterij

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de verdeling van de 'culturele' middelen van de Nationale Loterij.

Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, sommige vragen steken, net als het monster van Loch Ness, met de regelmaat van een klok even de kop op. Zo stel ik de minister met de regelmaat van een klok vragen over de besteding van de middelen van de Nationale Loterij.

Ik heb een aantal redenen om deze vraag om uitleg te stellen. Soms leven we namelijk bij gratie van krantenartikelen. Onlangs heb ik in een krant kunnen lezen dat de Nationale Loterij voor een aantal federale en Vlaamse organisaties als redder in nood fungeert. Dit is uiteraard een van de minder spectaculaire gevolgen van het Lambermontakkoord. Vlaanderen heeft jarenlang gevraagd om de winst van de Nationale Loterij rechtstreeks aan de Vlaamse Gemeenschap over te maken en om zelf over de aanwending van deze middelen te mogen beslissen.

Ik heb een tijdje geleden al eens gevraagd welke leden van de Vlaamse regering over de aanwending van deze middelen beslissen. Toen is gebleken dat de minister-president niet beslist over dit deel van de middelen dat voor cultuur bestemd is. Blijkbaar vallen deze middelen onder de bevoegdheden van de minister van Cultuur. Dit was in het begin helemaal niet duidelijk.

Ik zou hier overigens aan willen toevoegen dat de overheveling van deze middelen de transparantie niet heeft vergroot. De moeilijkheden zijn er al

Van Hecke

evenmin kleiner op geworden. Eigenlijk is enkel de federale paraplu weggevallen.

In juni 2002 heb ik hierover een vraag om uitleg gesteld. De toenmalige minister van Cultuur heeft toen verklaard dat hij het voor cultuur bestemde gedeelte van de middelen die door de Nationale Loterij naar de Vlaamse Gemeenschap werden overgeheveld, via de reguliere kanalen wilde verdelen. Het toen al aangekondigde kunstendecreet moet hiervoor in een decretale basis voorzien. Het koepeldecreeet zou vervolgens in de nodige kanalen en regelingen voor eenmalige of experimentele projecten voorzien.

In de schriftelijke neerslag van deze vraag om uitleg heb ik een lijst met verklaringen over de aanwending van de middelen van de Nationale Loterij opgenomen. Uit deze verklaringen blijkt dat de neuzen niet steeds in dezelfde richting staan. Zo is het steeds de bedoeling geweest om, in afwachting van een definitieve regeling, een overgangsreglement te hanteren.

Het gaat hier echter nog steeds om de middelen voor 2002. De organisaties die te horen hebben gekregen dat ze deze middelen zouden ontvangen, wachten nog steeds op de uitbetaling van de toegekende subsidies.

De minister is ondertussen ongetwijfeld voldoende vertrouwd met de sector om te beseffen dat toegevoegde middelen worden uitgegeven voor ze worden ontvangen. Het resultaat is dat deze organisaties nu kaskredieten moeten aanwenden. Dit vergt dan weer bijkomende investeringen. In deze sector staat elke organisatie te popelen om de toegezegde middelen uit te geven. Elk uitstel van uitkering van subsidies schept dan ook heel wat problemen. Een aantal organisaties worden momenteel met dergelijke problemen geconfronteerd.

Aangezien websites het hedendaagse communicatiemiddel bij uitstek zijn, is op het internet heel wat informatie over deze problematiek te vinden. Op de site van de cultuuradministratie heb ik het volgende gelezen: 'Het belangrijkste criterium bij de toekenning van de subsidies 2002 was het bestendigen van de continuïteit. Subsidies werden toegekend overeenkomstig de criteria die nog door de federale raad van bestuur van de Nationale Loterij voor het dienstjaar 2001 werden vastgelegd. De middelen van de Nationale Loterij voor 2002 kunnen gedeeltelijk als complementaire subsidies voor een groot aantal structureel gesubsidieerde organi-

saties en gedeeltelijk als een projectmatige ondersteuning van experimentele, eenmalige projecten beschouwd worden.' Dit komt eigenlijk neer op een bevestiging van de vroegere situatie.

Ik heb alle begrip voor het feit dat de implementatie van deze subsidiëring heel wat voorbereidingstijd heeft gekost. Pas op 8 november 2002 heeft de Vlaamse regering het besluit houdende de voorwaarden tot toekenning van de subsidies afkomstig van de over de Vlaamse Gemeenschap verdeelde winst van de Nationale Loterij goedgekeurd. Dit besluit is pas op 28 november 2002 in het Belgisch Staatsblad verschenen. De datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad is voor de inwerkingtreding van een besluit zeer belangrijk. Bij het opstellen van een timing moeten we hier dan ook steeds rekening mee houden. De administratie Cultuur wacht momenteel op de derde begrotingscontrole om de middelen te verdelen en de uitbetalingsprocedure te starten.

Verder las ik op de website: 'Zoals overeengekomen in de Vlaamse regering wordt het jaar 2002 als overgangsjaar beschouwd. Doordat de uiterste datum tot indiening van de subsidieaanvragen van 30 oktober naar 30 november werd verschoven – dat hebben we nog meegemaakt – kunnen de dossiers dit jaar niet meer vereffend worden. De uitbetalingsprocedure zal in 2003 zo snel mogelijk opgestart en afgerond worden. Bovendien zijn de meeste dossiers onvolledig. Verenigingen die een onvolledig dossier hebben ingediend, zullen hierover eerstdaags een brief ontvangen. Op deze manier krijgen deze verenigingen de mogelijkheid hun dossier te vervolledigen.' Dat laatste waardeer ik ten zeerste.

Ik lees verder: 'Door de zeer strikte timing was het moeilijk een vlotte administratieve afhandeling van de subsidieaanvragen te verzekeren. De administratie Cultuur stelt alles in het werk om de aanvragen zo snel mogelijk af te handelen. Intussen treft de administratie al voorbereidingen voor de nieuwe aanvraagprocedure voor de komende jaren.' Dit gaat dus over het feit dat er geen betaling is voor 2002, over de indiening van de dossiers voor 2003 en over een belofte voor de situatie vanaf 2004.

Nochtans antwoordde de minister in verband met de situatie vanaf 2003 het volgende: 'Degenen waarvoor we nog dit jaar een structurele all-insubsidie voor 2003 kunnen regelen, zullen geen overgeheveldde middelen krijgen, tenzij er interne heroriënteringen moeten gebeuren om dit alles te financieren. Voor structureel erkende organisaties

Van Hecke

die nu een beperkt percentage van hun werkingskosten betaald krijgen met bijkomende loterijmiddelen, zal ik die loterijmiddelen in de pot met structurele subsidies stoppen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan organisaties in de podiumkunstensector.'

Als ik het zo voorlees, mijnheer de minister, dan krijg ik altijd de behoefte een blaadje te nemen en een synthese te maken. Een en ander blijkt immers niet zo duidelijk te zijn. Er komt echter nog meer. In antwoord op mijn vraag om uitleg over de subsidieproblemen van de sociaal-artistieke projecten, zoals De Vieze Gasten, stelde de minister dat de verdeling van de culturele middelen van de Nationale Loterij voor 2003, die hij zou gebruiken als subsidies voor overgangsperiodes, pas deze zomer bekend zal zijn. En ook al is het weer nu goed, het is nog geen zomer.

Het zogenaamde koepeldecreet en het kunstendeccret, die werden aangekondigd als definitieve regelingen voor de verdeling van de culturele loterijgelden, laten blijkbaar nog een tijdje op zich wachten. Het minste wat er van kan worden gezegd, is dat er wat verwarring heerst over de middelen van de Nationale Loterij. Vandaar, mijnheer de minister, dat ik u graag de gelegenheid geef in deze commissie, en ten behoeve van de sector, een aantal vragen te beantwoorden, en duidelijkheid te creëren.

Welke regeling zal er in 2003 gelden voor de verdeling van de culturele loterijgelden, de overgangsregeling van 2002 of een nieuwe regeling? Zullen voor de middelen voor 2003 dezelfde criteria gelden als voor die voor 2002? Wanneer zullen de organisaties informatie ontvangen over de voor dit jaar geldende regeling, en wanneer moeten de aanvragen worden ingediend? Wanneer zullen de organisaties de loterijsubsidies ontvangen die hen in 2002 werden toegezegd? Waarom blijft deze uitbetaling, hoewel ze volgens de informatie op de website geregeld was, zo lang uit?

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om een vraag te stellen die ik een drietal weken geleden niet heb gesteld toen we het hadden over de problemen van de sociaal-artistieke projecten bij de overbrugging van die twee maanden. U hebt toen ook verwezen naar de loterijgelden waarmee het probleem zou worden

opgelost. Ik vond dat een goede oplossing ad hoc voor een tijdelijk probleem.

Om welk deel van de te verdelen loterijmiddelen gaat het, en welke gevolgen zal dat dus hebben voor de anderen die daar ook op rekenen, of er tenminste in het verleden geregeld een beroep op konden doen? We waren toen blij dat er een oplossing was voor de sociaal-artistieke projecten, maar we moeten ook opletten dat we geen nieuwe put graven om de oude te dempen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, voor 2003 wordt er voor het hele beleidsdomein Cultuur, Jeugd en Media een nieuwe reglementering met bijbehorende nieuwe criteria opgemaakt, zodat er helderheid komt. Tegen de zomer van 2003 wordt door het kabinet en de administratie een ontwerp van reglementering voorbereid. Daar zijn ze nu mee bezig.

Met deze nieuwe reglementering streven we een evenwicht na tussen het mogelijk maken van nieuwe dingen, het opvangen van recent gerezen problemen, en de aanzet tot een volledig nieuw systeem waarin de nadruk ligt op projectwerking. Ik kan geen tabula rasa maken; er zijn hoe dan ook altijd consequenties uit het verleden. Het nieuwe subsidiesysteem kan dus niet onmiddellijk volledig worden ingevoerd. Daardoor zou de mogelijke terugval inzake subsidies voor een aantal organisaties te plots en te groot zijn. Er zal dus sprake moeten zijn van een soort timing. Stel dat de middelen wat toenemen, maar die middelen zijn nog niet genoeg om alles op te lossen, en ik maak een nieuw reglement en een nieuw systeem waarin de dingen billijk gebeuren, dan nog is er nood aan overgangsperiodes en -maatregelen. Politiek besef ik natuurlijk ook wel dat die overgangsperiodes aanleiding kunnen geven tot discussies en overleg. Mevrouw Van Hecke, u hebt volledig gelijk wanneer u stelt dat er een soort rationalisatie moet komen, zodat de culturele sector weet hoe dergelijke zaken worden beoordeeld en zullen gebeuren. Nu heeft men immers soms het gevoel dat dit wat afhangt van de administratie en speciale commissies, maar ook van de minister, die dan nog een beetje een spelterrein heeft. Soms heb ik echter de behoefte om een schatkist opzij te hebben staan, om de dringende behoeftes op te lossen.

In Nederland is alles in regels vastgelegd, van A tot Z. Er bestaat trouwens geen minister van Cultuur meer, alleen een staatssecretaris die niets anders te

Van Grembergen

doen heeft dan zijn handtekening te zetten onder wat administratief is afgehandeld. Er is geen enkele discussie meer, maar er komt ook geen enkele vernieuwing meer. Het is inderdaad geen eenvoudige discussie, maar in Nederland kijkt men jaloers naar de wijze waarop wij nieuwe dingen kunnen laten groeien en nog enige vrijheid hebben. Het is evenwel het parlement dat daarover moet oordelen. In het spanningsveld tussen de minister en het parlement begrijp ik dat het parlement vindt dat het controle moet hebben en dingen moet kunnen vastleggen. Anderzijds hoeft controle een zekere vrijheid niet uit te sluiten, die we dan hier gezamenlijk moeten kunnen bepalen, om in bepaalde situaties oplossingen te bieden. Dat is inderdaad een slingerbeweging.

De heer Jo Vermeulen : En bepaalde appreciaties, waarover dan nadien kan worden gediscussieerd.

Minister Paul Van Grembergen : Voordien ook.

Dat de uitwerking van dit nieuwe reglement op zich laat wachten, heeft te maken met de procedure van bekendmaking van de middelen waarop de Vlaamse Gemeenschap een beroep kan doen. Het reglement staat immers in verhouding tot de middelen die men zal hebben. Ik ben van mening dat ik eerst een juiste inschatting moet kunnen maken van de middelen waarop we een beroep kunnen doen, alvorens beslissingen te nemen. Ik wil immers geen valse hoop creëren.

Ter informatie, de federale procedure voor de verdeling van de winsten van de Nationale Loterij gaat als volgt. In de maand maart van het lopende jaar wordt een voorlopig winstverdelingsplan voorgesteld. Op 1 juni wordt daarvan 50 percent gestort. Eind december volgt een volgende schijf van 30 percent. In de maand oktober van het volgende jaar wordt dan de resterende 20 percent gestort.

De Vlaamse regering stelt voor het gehele te verdelen bedrag te bepalen door de 80 percent van het lopende jaar samen te voegen met de 20 percent van het saldo van het jaar voordien. Dit impliceert een vastlegging voor de projecten na inschrijving in de begroting, naar aanleiding van de eerstvolgende herverdeling. Het enige zekere criterium is dus het bedrag dat ons eerstdaags door begroting wordt bekendgemaakt. Een gevolg van deze werkwijze is dat de gelden van 2003 pas in het najaar kunnen worden uitbetaald. Zodra er een beslissing is over de nieuwe regelgeving met de daarbij horende cri-

teria en indieningsdata zal dit onmiddellijk worden meegedeeld aan de sector.

De implementatie van de federale middelen van de Nationale Loterij in de subsidiestromen van de Vlaamse Gemeenschap heeft enige voorbereiding en tijd gekost. Midden november werd door de Vlaamse regering een algemene regeling goedgekeurd. Het besluit van de Vlaamse regering houdende de voorwaarden tot toekenning van subsidies afkomstig van de over de Vlaamse Gemeenschap verdeelde winst van de Nationale Loterij werd op 8 november 2002 door de Vlaamse regering goedgekeurd. Dit besluit kon pas op 28 november 2002 worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Deze middelen werden bij de derde begrotingsaanpassing – dus de begrotingscontrole – ingeschreven in de Vlaamse begroting. Deze derde begrotingsaanpassing werd pas op 20 december 2002 bekrachtigd door de Vlaamse regering. Zonder deze goedkeuring kon de administratie niet over deze middelen beschikken en kon ook de uitbetalingsprocedure niet worden opgestart. De uiterste vastleggingsdatum voor 2002 was immers 19 december.

Zoals overeengekomen in de Vlaamse regering werd het jaar 2002 als overgangsjaar beschouwd. De uiterste datum tot indiening van de subsidieaanvragen was eerst op 30 oktober 2002 vastgesteld, maar omdat deze datum moeilijk haalbaar bleek, werd de uiterste datum verschoven naar 30 november 2002. Omwille van deze redenen konden de dossiers niet meer in 2002 vereffend worden. Bovendien voldeden de meeste dossiers niet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 7 van het besluit. De verenigingen die een onvolledig dossier hadden ingediend, hebben hierover een brief ontvangen. Op deze manier kregen deze verenigingen de mogelijkheid om hun dossier te vervolledigen en dit binnen een termijn van 30 dagen. Dit was mijns inziens een maatregel van goed bestuur. Voor de meeste dossiers liep deze termijn tot ongeveer medio januari, medio februari, en dit afhankelijk van de afdelingen binnen de administratie.

Pas toen de dossiers alle vereiste documenten bevatten, kon de uitbetalingsprocedure opgestart worden. Nadat de verenigingen de ontbrekende gegevens hadden ingediend, werd advies gevraagd aan de Inspectie van Financiën. Na het gunstige advies van de Inspectie werden de subsidiebesluiten ter ondertekening voorgelegd aan mij of aan de afdelingshoofden van de administratie. Om tot de uitbetaling te kunnen overgaan, werd, na ondertekening van de subsidiebesluiten, per brief aan de gesubsidieerde organisaties gevraagd de financiële

Van Grembergen

bewijsstukken in te dienen waarin de aanwending van de subsidie wordt verantwoord. Dit gebeurde in de loop van de maanden maart en april 2003.

Zodra de administratie over deze verantwoordingsstukken beschikt, kan de uitbetaling gebeuren. Ik verwijs daarbij in het bijzonder naar de ordonnancering door de boekhoudkundige dienst van de administratie, het visum van de controleur van de vastleggingen en visum van het Rekenhof. Deze procedure neemt ongeveer 4 tot 6 weken in beslag. Een aantal dossiers bevindt zich reeds in deze fase van uitbetaling.

Soms stel ook ik met verbijstering vast hoe traag sommige zaken verlopen. Dat heeft echter te maken met controle, met de wijze van opmaak van dossiers, enzovoort.

De aanvullende vraag van de heer Vermeulen of de toekenning van Lottomiddelen als overbruggings-subsidie voor de sociaal-artistieke projecten invloed zal hebben op de andere subsidies 2003 met Lottomiddelen, beantwoord ik ontkennend. Vermits er nieuwe criteria bepaald worden en we aandacht zullen hebben voor een zachte overgang voor organisaties die nu gesubsidieerd worden, zal met dit alles rekening worden gehouden bij de opmaak van het nieuwe reglement. Dat licht ik al toe in het antwoord op de vraag van mevrouw Van Hecke.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Samen met hem stel ik vast hoeveel stappen wel gezet moeten worden tussen de drie fasen : het hopen op subsidies, het invullen van de verwachtingen en het realiseren van de centen.

Sta me toe nog twee opmerkingen te formuleren die losstaan van mijn concrete vraag.

Wat de sociaal-artistieke projecten betreft, hebben we eigenlijk dezelfde opmerking gemaakt. Ik kan er wel begrip voor opbrengen dat in periodes van schaarste van middelen waarbij cultuur wat als een luxeproduct wordt ervaren waarvoor gevochten moet worden, structurele problemen van een organisatie uit de kunstensector niet opgelost mogen worden met niet-structurele middelen. We moeten daar goed over nadenken en ik geef trouwens toe dat wijzelf die fout in het verleden als eersten heb-

ben gemaakt. Dit is gebeurd in de sociaal-artistieke sector waar vastgesteld werd dat een structurele werking met niet-structurele middelen zich wrekt. Structurele problemen oplossen met niet-structurele middelen, namelijk het bijpassen met Loterijgelden, stelt u letterlijk afhankelijk van de Loterij, dus van de hoeveelheid middelen en van de prioritaire toekenning ervan. Projectmatige middelen moeten mijns inziens naar projectmatige projecten gaan. Gebeurt dit niet, dan zijn problemen gegarandeerd.

Ik herinner me nog levendig momenten waarop dit gebeurd is en dat er, zoals u zelf zei, oplossingen werden geboden in de verwachting van betere tijden. Dit is echter een lapmiddel dat zich vroeg of laat zal wreken. Om die reden hebben die organisaties die centen reeds uitgegeven, ook voor structurele werking. Ze moeten daarom een beroep doen op kaskredieten. Daarmee worden geen projecten betaald. Zij hebben die middelen nodig voor personeel of voor producties die reeds achter de rug zijn. Dit zorgt voor een escalatie van de problematiek.

U hebt het dan over een nieuwe regeling om misschien het projectmatige en het experimentele meer te betalen met die toch wel fluctuerende middelen. Dit kan niet onmiddellijk worden afgebouwd omdat de organisaties daar op rekenen. Dat waren immers structurele aanvullingen van structurele middelen die men binnen de structurele middelen niet voldoende kon geven.

Ik denk dat we elkaar in dat verband goed begrijpen. Een deel van de problemen zou wel opgelost worden indien we vrij consequent naar de afbouw zouden gaan, met misschien een compensatie vanuit de structurele middelen indien dat beantwoordt aan een structurele werking. Laat ons deze Lottomiddelen met zorgvuldigheid besteden aan echt eenmalige projectmatige initiatieven die in de toekomst geen vervolg kennen.

Ik heb het wel moeilijk om in de filosofie te treden van het feit dat het Lottoreglement afhankelijk is van het moment waarop we in kennis worden gesteld van de grootte van de middelen. Kan dit niet wat voorkomen worden door klaar te zijn met een reglement dat niet noodzakelijk afhankelijk is van de grootte van de middelen ?

Minister Paul Van Grembergen : De aanvaardbaarheid van het reglement door de sector zal ook afhangen van de beschikbare middelen. Zo werkt dat.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, dat begrijp ik. Men kan echter niet vooraf bepalen dat eerst de middelen er moeten zijn en dat daarna zal worden nagedacht over het reglement. Dit mag geen reden zijn van uitstel. Ik kan u volgen als u het hebt over de bekendmaking van het reglement.

Voor het overige zijn we het met elkaar eens. De sector heeft ook begrip voor al de stappen die moeten worden gezet. Ik waardeer het dat de gelegenheid wordt geboden dossiers aan te passen of te vervolledigen. Daardoor wordt echter de hele sector geblokkeerd. Dat geldt ook voor die organisaties die goede dossiers hebben ingediend. De flexibiliteit ten opzichte van een aantal dossiers hypothekeert de afhandeling van een aantal andere dossiers.

Indien soepelheid wordt gevraagd, moet men ook begrijpen dat men verantwoordelijk is voor het feit dat andere dossiers niet worden afgehandeld. Het antwoord is heel belangrijk, ook voor de sector, om te weten waar de verantwoordelijkheden moeten worden gelegd.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de minister, ik pleit voor een zekere souplesse en ruimte voor interpretatie inzake de reglementering en de criteria. We mogen daarmee niet alles doodknippen.

Als het over de media gaat, hebben we het dikwijls over conformiteit en opportuniteit. Het is duidelijk dat dossiers moeten voldoen aan een aantal reglementen. De appreciatie van wat wel wordt gesteund en in welke mate mag voor een groot deel bij de uitvoerende macht liggen.

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, ik vind dat de gelden van de Loterij juist moeten worden gebruikt om een politieke keuze te maken binnen de culturele sector. Daardoor kunnen accenten worden gelegd zonder dat andere organisaties leed wordt berokkend. Die gelden zou men moeten voorbehouden voor tijdelijke, projectmatige experimenten die aansluiten bij hetgeen op dat moment relevant is binnen de sector. Voor het overige is men immers gebonden aan de structurele middelen, het laten overleven van organisaties.

Minister Paul Van Grembergen : Eén zaak heeft me in mijn parlementaire loopbaan altijd gestoord. De federale overheid besliste inzake het buitenlands beleid alles vooraf. Daarna kon het parlement daarvan enkel akte nemen.

U zult dan ook begrijpen dat ik een sterke parlementaire reflex heb. Alles moet kunnen worden bediscussieerd. Daarna moeten de minister en de regering de eindverantwoordelijkheid nemen.

Ik vond het altijd maar flauw achteraf commentaar te moeten geven. Dat komt omdat ik de parlementaire macht hoger inschat dan de uitvoerende macht.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Men kan dit ook niet altijd vermijden. Het gaat soms ook om het verantwoordende van een keuze. Dit kan achteraf gebeuren. Ik begrijp echter uw frustratie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.01 uur.*
